

de semmi szín alatt nem: „kaiserliches königliches“!

Avagy azt hiszi az érdekes director ur, hogy a zárda és tanintézet a bajorgyónatója szerint „königlich“ és német director után „kaiserlich“? Anyira összeforrott volna ezen hazai intézet vele, hogy az ő német császárisága és a bajor királyisága már átszállott az intézetre is?

Mi ezen „L'état c'est moi“-szerű felfogása ellen az érdekes győntató és director urnak a leglátványosabban protestálunk katolikus létünkre is és figyelmeztetjük az erdélyi püspököt és a római katolikus igazgató tanácsot, mint a status végrehajtó köztételt arra, hogy ne engedjék meg, miszerint egy jött-ment külföldi pap a n-szebeni Ursulínai zárda- és nevelőintézetétől közzösügyivagy ciszlajthániai vagy — és ez a legrosszabb — egészen külföldi intézményt csináljon s ott mindent, de mindent felhasználjon arra, hogy gyermekeinket honleányi érzelmeikből teljesen kiforgassa.

Ha még a királyné nevenapján is a különben igen szépen felidézett teremben egy hüvelyknyi nemzeti színű szalagot nem lehet látni; ha Bajorországba hurcolja gyermekeiket, hogy ott megüljenek a bajor hercegnek és osztrák császárné nevenapját mint bajor parasztné; ha „János ein Ungar“ név alatt egy rongyos tőt „Rastelbinder“ által képviselteti a magyar nemzetet; ha drága királynéknak dicso nevenapját sem mulaszthatja el, hogy magyarellenes elemek tapsai között nemzeti érzelmeinket ne sértegesse: mit gondoljunk, mit mivelhet ezen ember a klastrom és intézet falain belül, hol mint győntató és igazgatónk, mind az apácákra, mind a leányokra korlátlan, csaknem félelmes befolyása és hatalma van?

Ha meggondoljuk, mennyi tollharcra szolgáltatott ezen bolygó pap alkalmat, mióta ide jött ezelőt 3 évvel — önkénytelen azt kérdezzük: hátt örök frigrre lépett-e az ember a klastrommal, hogy azt és a leányiskolát végképpen megbuktassa s nem lehetné-e számára más működési tért kijelölni, hol ne legyen alkalma gyermekeinket azon ürügy alatt, hogy azokat a német nyelvre megtanítja, nemzeti tekintetben megméltani az új közösgyiintézményeket felváltani?

Végül megjegyzendő, hogy leányainkat a női munkák megtanulása végett is kénytelenítettünk ezen intézetre jártni, mivel az itten egyedüli nemzetiség szellemű s igen jeles állami elemi iskolában a női munkákra majd mi gondot sem fordítanak

Országgyűlés.

A képviselőház ülése november 27-én.

Elnök: Szilágyi József.

Cs. atár Zsigmond felszólítja az elnököt, hogy hivatalosan szólítsa fel a közoktatásiügyi minisztert, miszerint az ő interpellációjára, melyet még május hónapban terjesztett be, válaszoljon.

A közoktatásiügyi miniszter fel fog szólítani a válaszadásra.

A tegnapi részleteiben is letárgyalta a javaslat a hadsereg hadi létszámának újabb 10 évre való megállapításáról harmadszori felolvasásban is elfogadtatott.

Következik a napirend: a jövő évi unjonczutalék megajánlásáról szóló törvényjavaslat általános tárgyalása.

A bizottság jelentése már tegnap felolvasottak tekintetű.

Megadja magát sorsában, s kijelenti: „A káro Tar Lőrincz felesége lenni,“ és Tar Lőrincz megkapja a máka-gyűrt.

Toldi is azonban egyre bántja a szereltem, s cseh király ellen induló háboru ad más irányt gondolatának. Lajos király (a harmadik és negyedik években) csakugyan elmegy, Toldival, Prágába, barátság színe alatt, de kisérte éjjel elfoglalja Prágát, s másnap a megrémült császár kénytelen-kelletlen aláírja vele a békeszerződést. A harmadik években lép elnek az öreg Bence is, Toldi vén szolgálja, ki a költő egész kedvvel féltet mindíg. Toldi, mielőtt Csehországba indultak, hazament anyjához vizsgáltatás kerésni. Itt ismerkedünk meg Toldi unokahúgával (György leányával) a pajkos Anikóval, ki egy gyönyörű dalt énekel egy büszke, daczos, válogató leányról.

Szeme nyájas, szava édes,
Maga tetszős, bár megédős;
Rád tekintet, mosolygohat:
De azért, hogy törbe foghatd,
Nagyon kétes.

Piroska azonban szintén eped Toldiért, s egyre halogtatja a menyegző napját — hátha visszajön Toldi, s őt megkéri?... De hol van Toldi? Ó, miután a csehországi diadalt kivitta, s adományul kapta a királytól Szalontát várát, hazafelé indul, de utközben — cseh földön — egy nőrablót üldöztet, bejut a rabló Jódok várába, kinek atyját ő a budai viadalban megölte volt (Toldi I. Réz) s ki őt most fogja tartja a vár pinchéjében, a hova lezuhan. Csak Károly császár szabadija innen ki, midőn a rablóézskeket hadával elfoglalja. Toldi háliból megígéri a császárnak, hogy elpusztítja az országot az összes rablóvárokat. Piroska ez alatt Benczétől, ki hazatért, azt hallja, hogy Toldi cseh földön maradt. „Mással éli világát“, gondolja s meg az oltár elé Tar Lőrinczhez. Mire Toldi „ösi levélhullás szomorú szakában“ hazatér, meghalja a leasújt hirt.

Thaly Kálmán történeti visszaillesztést vet Magyarország történetének utolsó háromszáz évére, mikor a militarizmus a magyar hadsereg méltóságát minden alkalomkor megszüntette, mikor Roggendorf, Schwendl Lázár s a többi német tábornokok a magyar hadak vezérével neveztetvén ki, ezeket a spanyol, vallon zsoldosokkal egybeolvasztották, s ha győztek, a győzelmet a spanyol és német zsoldosok érdeméül rótták föl, ha pedig vesztek, a kudarcz szegényét a magyar sereg nyakára tolták. Mikor a magyar hadsereg magyar vezérletet kapott, mint Mária Theresia idejében, győzelmet győzelem után aratott. E példának nem okulva, a militarizmus tovább folytatta magyarellenes irányú működését, s folytatja most is; azért szóló a közös hadsereg számára, mely Magyarország az önálló germanizáló intézmény, mely iránt ódiummal viseltetik minden magyar sziv, — egyetlen egy unjonczot sem szavaz meg.

Veszélyesnek tartja a törvényjavaslatot mely, mint a bizottság indoklásában is be foglaltatik, hivatkozik a tegnapi megszavazott törvényre, melynek elfogadása után a jelen törvényjavaslatot is meg kell szavazni. Ez veszélyes praecedens, mert szóló nézete szerint nem messze állunk a provisoriumtól. Álljon most a provisorium élén akár a mostani miniszterelnök, akárki más, az unjonczutalék évenkénti megajánlását némileg törvényre való támaszkodással, a törvényesség látszatával követelheti 10 évig.

Felhívja a honvédelmi minisztert a sorozások alkalmával tapasztalt visszaélések megszüntetésére. E visszaélések mibenléte, miután nem akar dobbal fogni verebet, magánuton fogja közölni a honvédelmi miniszterrel.

Magas társai nevében kijelenti, hogy a tárgyalás alatt levő törvényjavaslatot nem fogadja el.

Szendé Béla honvédelmi miniszter elismeri, hogy az unjonczás körül nagy visszaélések követték el, s ő mindent megtesz azok megakadályozására.

A visszaélésekben részes bűnösöket igen nehéz kézrekeríteni, mert titokban működnek, s azokivül még sokan hazafias köteletségnek is tartják a sorozás alól való kibuuzást. Ha Thaly, mint ígérte, magánuton fogja tudatni vele a sorozásnál elkövetett visszasaélések mibenléte, köszönettel fogja fogadni. Arra, hogy egy esetleges provisorium esetén a törvényhozás az évenkénti unjonczutalék megajánlásának jogától eláttették, egyszerűen a törvény szavaira hivatkozik, mely szerint az évi unjonczutalékokat a törvényhozás ajánlja meg.

Thaly Kálmán egy értő a provisoriumot, hogy Tisza Kálmán maradjon akkor is a kormány fején.

Pulay Kornél pár szóval indokolja a pártja álláspontját, mely a monarchia hádjerejét győntetni nem akarván, a tegnapi törvényjavaslat elfogadása után a szóban lévő törvényjavaslatához hozzájárul. A mi pedig a sorozásnál előforduló visszaélések, bizonyos orvosok által a kiváltásra vonatkozó skálákat, s más visszaélésekkel illeti, a honvédelmi miniszter is fog bizonyos botrányos eseteket akadni, ha írományai közt utána néz.

Simonyi Ernő megjegyzi Pulszkyval szemben, hogy az által, hogy ők meg nem szavazzák a javaslatot, még nem marad a monarchia védelem nélkül, mert akkor az a 45 ezer unjonczutalék még mindig megszavazható a honvédségnek.

Márkus István előadó nem tekintheti, mint Thaly, a hadsereget germanizáló intézménynek. Ha a hadsereg az alatt a 100 év alatt, hogy benne a német a vezér, hosszú szolgálati idő mellett nem bírta magyarságot germanizálni: akkor a 3 s illetve

Találkozik Lőrinczcel, s ez őt meghívja házába, legyen tanuja boldogságának. Toldi küzd magával...

Egyszer, csak ez egyszer — de mit ér, mit használ!
Látni Piroskát — jaji nem óvé az már;
Töle hideg búcsút — azt sincs fogja venni;
Egy néma sohajást — jobb oda se menni.
Hátha szilaj vére — de galamb lesz, barát; Válgjon meg örökre — meg, ez percz áran; Késért lesz akkor — legyen! azt szomjúzza; — Így habozott a hős: de az örvény huzza.

Toldi és Piroska találkozás, az első pillantás elragadó költészetével van leírva. Lassan lassan megered a beszélgetés, magokhoz térnek, s az asszony, mikor férje bal kezével szegi a kényeret, valami csinitalan ördög sugallatára ezt mondja férjének:

„Édes uram, miért is tettei kegyelmed
Kíméli a jobbát a bal keze mellett?
Tudom én, jól láttam, mire képes jobbja:
Hát a viadalkor, az utolsó kopja?...“

Lobbott vete Lőrincz nagy-hirtelen erre,
Képe vörösbé lett mint a malacz bőre,
Bal keze megföldült akaraja ellen
S visszacsapá a szót, az eredő helyen.

Lőrincz kirohan, Toldi utána akar menni, de Piroska föltartóztatja, esdeklően kezébe omolva. Miklós önfelédten keblére vonja s csókál halmozva el „tilos menyországot“, s hívja, hogy jöjjön vele — „megvédi egy országot — mind a világ ellen.“ Piroska kibontakozik karjából s esdőleg ezt rebegi: „Becsületét véd meg, oh lovag, egy nőnek!“ Toldi magába tér, s távozik...

2 1/2 évi szolgálati idő mellett sem lehet atól tartani. Az unjonczás körüli visszaéléseket meggátolni s szigorúan fenytíteni magais szükségeseznek tartja. Ajánlja a tivaslat elfogadását.

A ház ezután a tivaslatot a részletes tárgyalás alapjául elfogadja. Az 1 s 5. is elfogadtatván, a másodiknál felszólal Szendé Béla miniszter, utal a mult évi vitára, mikor kivánatosnak mondatott, hogy az unjonczás az új megyei területek szerint hajtassék végre. Ezt csak egy lez képes létesíteni, ha a ház elfogadja beadandó módosítványát. Vétessék föl a törvénybe, hogy az unjonczás 1880-ban nem január 15-én, hanem márcz. 1-jén kezdődik s tart ápril 30-áig.

A ház elfogadja, egy szintén az utolsó §-t is. A tivaslat a holnapi ülésben fog harmadszor megszavaztatni.

Következett a Bosznia közigazgatása tárgyában kiküldött bizottság jelentésének tárgyalása.

A bizottság a hozzáutasított módosítványokat tárgyalás alá vevén:

Éles Henrik képviselő által benyújtott módosítványhoz nem járulhatott, miután ezen módosítványval a törvényjavaslat bizonyos állandósítási jellegét nyerje, mely ezen ideiglenes intézkedéseket tartalmazó s már részben elfogadott törvényjavaslatba be nem illeszhető.

Dárday Sándor képviselő ur módosítványának azon része, mely szerint az 1. § ban kifejeztessék, hogy Bosznia és Hercegovina közigazgatása a közös miniszterium által vezettessék, — a bizottság által elfogadhatónak találtatott

Továbbá a bizottság az 1. §-ból az „1867. XII. t. cz. és Ausztriát illetőleg 1867 decz. 21-iki R.-G.-Bl. 146. szám alatti“ törvényre hivatkozáské kihagyandónak, egy „a törvények értelmében“ helyett „szellemében“ felvételét szükségeseznek találta.

A bizottsághoz utasított szakasz következőleg szövegeztetett: 1. §. A miniszterium a monarchia közös ügyeire nézve fennálló törvényeink szellemében felhatalmazatik, illetve utasitattik, hogy Bosznia és Hercegovinának a közös miniszterium által vezetendő ideiglenes közigazgatásába alkalmányos felelősség mellett befolyjon.

Pulay Kornél előadó a jelentést elfogadásra ajánlja.

Szilágyi Dezso nem fogadja el a §-t a bizottság szövegeze szerint. Az északi sark nincs oly messze a déltől, mint ezen törvényjavaslat az 1867. XII. törvényekkel. Ez a törvények, mely azon szerencsében részesült, hogy a miniszterelnököt is tisztelő közö számítja, semmi rokonságban sincs e törvényjavaslattal. Megérdemelve a javaslat hogy örökre a ház határában vésszen s soha többé elő ne kerüljön. Kert a többséget, hogy legalább az 1867. XII. törvényekbe való hivatkozást hagyja ki azon szakaszról.

Tisza Kálmán miniszterelnök felszólalása után a ház a §-t elfogadja.

A ház ezután hozzájárult a magyar állampolgárság megszerzéséről szóló törvényjavaslathoz a tenni förtendő módosításokhoz.

A könyvtári bizottság előterjesztése elfogadtatik.

Következett a közzgazdasági bizottsághoz utasított törvényjavaslat tárgyalása. Először is tárgyalás alá került Bosznia s Hercegovinának a közös vámtételebe való bevonásáról szóló törvényjavaslat.

Ehez hozzászóltak Orbán Balázs, Apponyi Albert gróf, Baross Gábor előadó, Moccsáry Lajos.

Tisza Kálmán kormányelnök jelenti, hogy holnap Szalay Imre, Kauz Gyula, Gyurgyik Gyula és Helfy Ignác interpellációra felelni fog, egyzersmind kéri,

polyi hadjárat foglalja el. Toldi Lőrinczcel párját viv a „nyulak szigetén“ (Margit-sziget) s megöli őt. Piroska meghal, s midőn Toldi fölkeresi a halottat a sírban, melyet feltör, a nő életre ébred, de férje így kóssá megátkozva, aléltan visszahanyaltik koporsójára. Két rabló, miután Toldi örülten elrohant, kifosztja a „sziget“ s most Toldi, mint gyilkos és halottfosztogató, házai átok alá vettek. Toldi mint barát elbujdosik Csehországba; ismét találkozik Károly császárral vadászaton; itt van leírva a karlsbadi forrás regeszéről fölfedezése is. Toldi boldogságai közben találkozik egy Zách-ivadékkal is, ki szintén bujdosó, — „kobzos.“

Az olaszországi hadjáratba bele van szőve az is, mikor Lajos király egy ifjut ki ment a folyam ragadó árjából, és Nápolyi Endre balladája, melyet ide iktatunk:

„Mit kötögezt? mit fonsz selyem arany szállal
Én szép feleséget, Johanna királyné?“
„Neked, uram, látod, himezők palástot
Koronázó napra: zsinort verek arra.“

Mosoly az asszony, de csak szem, szája, —
„Endre fiam, félek: gonosz itt a lélek.“
Gyanus szeretet az, soha-se' viz jóra:
Nápolyba, vitézek! bosszura, bosszura!

„Fiam édes, Endrém! nincs e dolog rendén:
Jer vissza hazába, szép Magyarorszába.“
„Nem, anyám: meghalnék, szívem kiszakadna;
Szeret is Johanna, mint a maga lelkét.“
Himezte palástom selyem-aranszállal,
Rá mentekötöt is gyenge tiz újjával.“
Himes szeretet az, soha se' viz jóra:
Nápolyba, magyarok! bosszura, bosszura!

hogy a hétfői ülésben választassanak meg a közös ügyek tárgyalására kiküldendő magyar delegátói tagjai.

Ez utóbbihoz a ház hozzájárult, mire az ülés véget ért.

A véderő-törvény Ausztriában.

Az osztrák liberálisok klubja szerdán este vette tárgyalás alá a véderő javaslatot. A vita tovább tartott három óránd s a szónokok mindegyi kiemelte, hogy a szövegben forgó kérdések kiválóan politikai természetű és szükséges volna erre nézve az alkotmányhi pártban egyöntetű eljárást hozni létre.

A vita végén 74 szóval 2 ellenelfogadtatott Czedik indítványa, mely szerint az álló hadsereg évi békelelétszáma 230,000 emberben állapittatik meg s a törvény érvényé fönmarad 1889. év végéig. Ellene szavazott e javaslatnak: Suess Ede és Schwegel osztályfőnök.

Továbbá elfogadott a szabadelvű klub még egy másik indítványt is 64 szóval 12 ellen, mely szerint az esetre, ha a képviselőházban a Czedik-féle indítvány elvetetnék, a védtörvényjavaslat 2. § hoz módosítványul vétessék föl az, hogy a törvény érvényé csak 3 évre terjesztetik ki. Miután a két indítvány több mint kétharmad többséggel fogadtatott el, kötelezőkké lettek a klub minden tagjára.

Végül megbizta a klub Tomacsuk képviselőt, hogy az elmltett módosítványt a törvényjavaslat 2. § ának részletes tárgyalása kor terjessze elő; Wolfrum képviselő pedig megbiztatott, hogy az általános tárgyaláskor tolmácsolja a párt nézeteit és főfogását e kérdésben.

Valószerűnek tartják, hogy a határozatok következtében a klubból többen ki fognak lépni; bár eddigelő a párt e körökönél ily kilépések nem lőnek bejelentve.

Török állapotok.

A konstantinápolyi állapotokról szomorító hírek érkeznek. A szultán és a porta kétségbeeső pénzvarokban szenvednek. A Kurban Bajram ünnepe alkalmából nagy erőfeszítéseket tett a porta, hogy fizethessen valami csekély összegeket hivatalnokainak. Szaid pasa parancsot adott e célból a vám és postá-igazgatóságoknak, hogy a pénzügminiszteriumba küldjék bevételeiket. Ekkor a vám- és távíró-hivatalnokok attól való félelmükben, hogy ők semmit sem fognak kapni, 30 óránd s strikeolták, míg Szaid pasa vissza nem vonta rendelkezését.

Sőt a szultár palotájában is nagy aszükség. Ozman pasa marsall egyik hivatalnokát küldötte a napokban a pénzverő hivatalba annak kikürtása végett, hogy mit lehetne eladni vagy értékesíteni. Muthogy nem talált mást, az érczelvasztásra használt platinatégelyeket akarta elvitetni, és csak akkor állt el követelésétől, miután megértették vele, hogy a tégelyek háromszor annyiba kerülnek, mint a minnyit érték adnak. A marsall hivatalnok azzal igazolta föllépését, hogy mindnyájban igen halak, mert egyetlen para sincs a palotában.

Ezzel furcsa ellátásban áll, hogy Ozman pasa részére 42,000 frank havi illetéket utaványoztat a szultán. A gazi pedig mindenkor módját eíti, hogy hozzá jusson pénzéhez. A pénzügminiszter cabinetje elé ugyan is egy tenyeres talpas tisztet állit, a ki lesi, hogy viszi-e valaki a pénzt a mi-

Kulesos Averszárral, daltás nagy garral,
Az egész udvarral, meg Endre vadászni.
Fogadót sokszor éjjei szállásra,
Lakosra, hálsára, egy régi kolostor.
„Édes uram, most is ott legyen a hálól.“
Vetti azt Endrénak a sok lesben álló.
Rettenetes ez ez, soha-se' virrad jóra:
Nápolyba, magyarok! bosszura, bosszura!

Meghitt kamarása szólítja ki Endrét
Éjjeli órában, felesége mellől;
Nosza csak rátamad kivál a zivány had,
Megtöjteni kézzel, másképp soha-se' vész el.
Lehánya magyaró! gyilkosait karja,
S hogy nyitni akarja, nem nyilik az ajtó.
Áruló szeretet soha se' viz jóra:
Nápolyba vitézek! bosszura, bosszura!

Másnap egész udvar régi kolostorbul
Vigan hazaföld palotás Nápolyba;
Szép Endre királyt holtan, temetetlen
Leli majd a kertben, a ki elébb rányit:
Szoritva nyakára egy drága zsinor van
Zöld selyem fonálból, fényes arany szálból.
Gyilkos szeretet volt, büra vfe, büra:
Nápolyba, magyarok! vérbeli bosszura!

Bele van szőve a költeménybe a Zách Klára balladája is, melyet az elmltett „kobzos“ énekel. Toldi végre hazatér; Piroska mint apáca hal meg a margitszigeti kolostorban.

Még számos részletet kellene kiemelniünk, de ezt sem terünk csekély volta, sem az „embarras de choix“ nem engedi meg. A remek költemény — bizony hiszük — nem fog hiányzani egyetlen művelt család asztaláról sem; gyönyörködjék benne a közönség egy a mint van, egészben.

(Elli.)

niszterhez, és rögtön beront a cabinetbe a hadügyminiszter nevében és minden pénzt elvisz a neki járó illeték erejéig.

Kossuth Lajos levele.

Helfy Ignác országos képviselő urnak,

Collegno (al Baraccone), 1879. nov. 19.

Kedves barátom!

Ön szives volt irataimnak sajtó alá rendezését magára vállalni; ámdé azóta én egy lényeges változácson mentem keresztül, a mire önnek talán kötelessége leend az olvasót figyelmeztetni.

Előbeszédemben és kiadandó irataimban én, mint a magyar nemzet tagja jelenek meg.

Sőt a külföld kormányok és nemzetek bennem a magyar nemzeti lét megtestesített eszméjével vélték találkozni.

E magyarsági minőséget az utóbbi napokban, a magyar nemzet képviselői által megszavazott törvény anachronizmusává tette.

Azon magyar nép, melynek polgárokka emelkedésében egy kis részem nekem is volt, oly képviselőket választott magának, a kik elha ározták, hogy az a ki magyarnak szülöttet ugyan, de tíz évig megbízás nélkül külföldön tartózkodik, magyar polgári minőségét elveszti, ha csak haza nem megyen, hogy valamely közösg kötelekébe belépjen, vagy valamely osztrák-magyar konzulnál nem jelentkezik.

Hogy mi kár, baj, nehézség érhetne volna Magyarországot, ha ily „kimagyarosított“ törvény nem hozatik? nem értem.

Hogy mi haszna lehet belőle, vagy miért felel meg a kor kulturális igényeinek az által, hogy ily törvényt hoz? ezt még kevésbé értem.

Hogy a szabad angol ember a közösg kor homályában tévelyeg, mivel hogy azt, hogy ő angol ember, s mert angol ember hát angol polgár, oly vele született jognak (inborn right) tartja, melyet töle senki a világon el nem vehet; azt legkevésbé értem; hanem azt tudom, hogy ha valaki angol embernek ilyest mondana, azt kapná válaszul, hogy öitson szörzsákat, hintsen port, hamut fejére és meyen vezekelni, mert káromkodtál tsten, az emberiség, a természet és a kultura ellen.

Hanem hát a törvény megszavaztatott! Én harmincz éve vagyok külföldön és bizony nem az osztrák magyar kormány megbízásából.

Én Magyarországot jelen állapotját jogoszerünek el nem ismerem; mert a magyar nemzet elidegeníthetlen létjogába utközik.

Közösg kapcsolatba hát nem léphetek, mert ez által oly alattvalói viszonyba lépnék, mely nemzeti jogérvézetémmel ellenkezik.

Osztrák konzulnál természetesen nem jelentkezhetem, mert annak hatóságát magam felett el nem ismerem.

Apostaltáv nem leszek.

Tebát én is, fiaim is, a kitalasztottak közé tartozunk.

Még néhány magyarral az egyedüli emberek vagyunk a kerek világon, a kik nemzet tagjai nem vagyunk. A világ páriái vagyunk.

„Consummatum est.“
Tudomásul vesszük.

Fiaim, kik előtt még egy élet áll, miután annak jobb részét hazaszeretétől a gályarabokkal egy lábon, azaz polgári jog nélkül elvesztegették — fiaim gondoskodni fognak, gondoskodniok kell magokról, hogy világ-páriák ne maradjanak.

Én az maradok.

Hát kérem, figyelmeztesse irataim olvasóit (ha lesznek olvasói!), a hol ez iratokban velem mint „magyarral“ találkozhatnak, olvassák elibe és szót: „volt“, vagy e szót: „kitalasztott.“

Különbben a mi életm czélját és szivem érzelmeit illeti, vagyok ma a mi tegnap voltam, és leszek a számomra kimért holnapon at, a mi ma vagyok.

Az anyai kebelből eltasztitást a változatlan ily szeretet hűségével fogom viszonozni mind halálomig.

Szives üdvözléttel

barátja:
Kossuth Lajos

Tanügyi.

Torda Aranyosmegye tanügyi állapota.

(Titkári jelentés a torda-aranyosmegyei tantestületről, 1879. egyli. évről.)

(Vége.)

3-szor. Felolvasott Czegezi Elek unitantó a következő tételtől: Miként fog

M. k. államvasutak **MENETTERVE.** (keleti vonal)

Érvényes 1879. évi május hó 15-étől.

Nagyvárad—brassói irány.										Brassó—nagyvárad irány.									
Állomások.		Személy-vonat 2. sz.		Vegyes-vonat 12. sz.		Menetjegy árak		Állomások.		Személy-vonat 1. sz.		Vegyes-vonat 11. sz.		Menetjegy árak					
		óra	perc	óra	perc	II. oszt.	III. oszt.			óra	perc	óra	perc	II. oszt.	III. oszt.				
						frt	kr.							frt	kr.				
Nagyvárad (Vendéglő)	Elind.	4	50	5	20	6	02	4	30	Brassó (Vendéglő)	Elind.	4	10	10	10	13	04	9	32
Rév	"	6	14	7	38	4	17	2	97	Földvár	"	4	49	11	07	12	17	8	70
Csucsá (Vendéglő)	"	7	16	9	12	2	83	2	02	Apáca	"	5	20	11	54	11	95	8	29
Bánffy-Hunyad	"	7	53	10	08	1	96	1	40	Ágostonfalva	"	5	48	12	40	11	08	7	91
Egeres	"	8	38	10	59	1	11	—	79	Homoród-Kóhalom	"	—	38	1	50	10	10	7	22
Kolozsvár (Vendéglő)	Érkez.	9	28	11	59	—	—	—	—	Erked	"	7	38	3	24	9	03	6	45
Kolozsvár	Elind.	9	44	12	23	—	—	—	—	Héjasfalva	"	8	12	4	17	8	41	6	00
Apahida	"	10	06	12	52	—	53	—	37	Segesvár	Érkez.	8	29	4	41	8	01	5	73
Gyéres	"	11	34	2	55	2	04	1	46	Segesvár (Vendéglő)	Elind.	8	39	5	01	—	—	—	—
Kocsárd (Elágazás M.-Vásárhely felé)	Érkez.	12	08	3	35	2	72	1	94	Erzsébetváros	"	9	18	6	07	7	16	5	10
Kocsárd (Vendéglő)	Elind.	12	18	4	03	—	—	—	—	Medgyes	"	9	53	7	06	6	44	4	61
Maros-Ujvár	"	12	26	4	14	2	99	2	14	Kapus (Elágazás Nagy-Szeben felé)	Érkez.	10	11	7	31	6	05	4	32
Felvincz	"	12	33	4	24	2	99	2	14	Kapus (Vendéglő)	Elind.	10	27	7	54	5	66	4	04
Nagy-Enyed	"	12	57	5	06	3	50	2	50	Mikeszásza	"	10	46	8	20	5	66	4	04
Tövis (Elágazás Gyulafehérvár felé)	Érkez.	1	17	5	37	4	05	2	90	Hosszu-Aszó	"	11	02	8	41	5	66	4	04
Tövis (Vendéglő)	Elind.	1	45	6	12	—	—	—	—	Balázsfalva	"	11	22	9	12	4	95	3	53
Karácsonfalva	"	2	13	6	52	4	69	3	35	Karácsonfalva	"	11	37	9	31	4	69	3	35
Balázsfalva	"	2	28	7	27	4	95	3	53	Tövis (Elágazás Gyulafehérvár felé)	Érkez.	12	03	10	10	4	05	2	90
Hosszu-Aszó	"	2	45	7	50	5	66	4	04	Tövis (Vendéglő)	Elind.	12	33	10	35	3	50	2	50
Mikeszásza	"	3	01	8	15	5	66	4	04	Nagy-Enyed	"	12	55	11	17	2	99	2	14
Kapus (Elágazás Nagy-Szeben felé)	Érkez.	3	19	8	39	6	05	4	32	Felvincz	"	1	17	11	49	2	99	2	14
Kapus (Vendéglő)	Elind.	3	29	9	16	—	—	—	—	Maros-Ujvár	"	1	24	11	59	2	99	2	14
Medgyes	"	3	49	9	51	6	44	4	61	Kocsárd (Elágazás M.-Vásárhely felé)	Érkez.	1	31	12	09	2	72	1	94
Erzsébetváros	"	4	22	10	47	7	16	5	10	Kocsárd (Vendéglő)	Elind.	1	41	12	31	—	—	—	—
Segesvár	Érkez.	5	00	11	42	8	01	5	73	Gyéres	"	2	17	1	21	—	53	—	37
Segesvár (Vendéglő)	Elind.	5	10	11	57	—	—	—	—	Apahida	"	3	44	3	20	—	—	—	—
Héjasfalva	"	5	28	12	27	8	41	6	00	Kolozsvár (Vendéglő)	Érkez.	4	05	3	48	—	—	—	—
Erked	"	6	06	1	15	9	03	6	45	Kolozsvár	Elind.	4	20	4	08	1	11	—	79
Homoród-Kóhalom	"	7	07	2	40	10	10	7	22	Egeres	"	5	12	5	22	—	—	—	—
Ágostonfalva	"	7	56	3	45	11	08	7	91	Bánffy-Hunyad	"	5	58	6	23	1	96	1	40
Apáca	"	8	29	4	25	11	95	8	29	Csucsá	"	6	40	7	27	2	83	2	02
Földvár	"	9	01	5	07	12	17	8	70	Rév	"	7	39	9	05	4	17	2	97
Brassó (Vendéglő)	Érkez.	9	40	6	00	13	04	9	32	Nagyvárad (Vendéglő)	Érkez.	9	00	11	00	6	02	4	30

Kapus—Nagyszabeni szárnyvonal.				Tövis—Gyulafehérvári szárnyvonal.				Kocsárd—Maros-Vásárhelyi szárnyvonal.			
Állomások	Vegy. von. 312. sz. Minden nap	Állomások	Vegy. von. 311. sz. Minden nap	Állomások	Vegy. von. 202. sz. Minden nap	Állomások	Vegy. von. 212. sz. Minden nap	Állomások	Vegy. von. 201. sz. Minden nap	Állomások	Vegy. von. 211. sz. Minden nap
Kapus (Ven.) Ind.	10 40	N-Szeben (V.) Ind.	6 40	Tövis (Ven.) Ind.	4 37	Gy. fehérv. (V.) Ind.	2 09	Kocsárd (Ven.) Ind.	2 00	M.-Vásárhely Ind.	8 40
N-Szeben (V.) Érk.	12 35	Kapus (Ven.) Érk.	8 30	Tövis (Ven.) Érk.	11 30	Gy. fehérv. (V.) Érk.	11 30	Maros-Ludas	3 05	Csapó-Radnóth	10 02
								M.-Vásárhely Érk.	3 58	Maros-Ludas	10 55
									5 08	Kocsárd (Ven.) Érk.	11 50

JEGYZET: A vastagabb keretbe nyomtatott számok az esti 6 órától reggeli 5 óra 59 perczig számított éjjeli időt jelentik. Az árak Kolozsvártól vannak számlázva.

H I R D E T É S E K.

72—*

A ROM. KATH. LYCEUMI

KÖNYVNYOMDA

KOLOZSVÁRTT,

a legolcsóbb árakban felvállal mindennemű **könyvnyomdai munkát** magyar, német, román, héber vagy más nyelven.

Gyorsan és pontosan elkészít: önálló munkákat, röpiratokat, felhívásokat, alapszabályokat, falragaszokat, rovatos iveket, bái és majálisi meghívókat, tánczrendeket, számlákat, vásárvám-czédulákat, étlapokat, baromutleveleket, körleveleket, szomorujelentéseket sat. sat.

Hivatalos nyomtatványokat

beküldött minta szerint **24-48 óra alatt** elkészít, leszállított olcsó áron.

a papírt gyári áron számítja.

Kisebb polg. peres ügyekre vonatkozó nyomtatványok készletben is találhatók. — Megrendelések azonnal foganatosítatnak, gyorsan és pontosan intéztetnek el, helybe vagy vidékre is.

A LYCEUMI NYOMDA KÖZPONTI IRODÁJA.
(Kolozsvártt, főtér gr. Teleki-ház.)